

คำถatementพร้อมลงคำตوب
วิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายล้มละลาย ระบบศาลและพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
ในการสอบภาคสอง สมัยที่ 72 ปีการศึกษา 2562
วันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2563
คำถatement 10 ข้อ ให้เวลาตอบ 4 ชั่วโมง (14.00 น ถึง 18.00 น) ให้ยกเหตุผลประกอบคำตوبด้วย

ข้อ 1. (ก) โจทก์ฟ้องว่า จำเลยด้วยกล่าวที่ดินโฉนดเลขที่ 234 ของจำเลย ซึ่งอยู่ที่จังหวัดนนทบุรีให้แก่โจทก์ ในราคา 4,000,000 บาท โจทก์ได้วางเงินมัดจำค่าที่ดินให้แก่จำเลยเป็นเงิน 600,000 บาท ในวันที่ทำสัญญา ส่วนที่เหลือจะชำระในวันจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ โดยสัญญาจะซื้อขายและการวางเงินมัดจำทำที่ภูมิลำเนาของจำเลยที่จังหวัดสมุทรสาคร ต่อมาจำเลยผิดสัญญาไม่ไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่โจทก์ตามกำหนดนัด โจทก์จึงบอกเลิกสัญญาและทางถูกให้จำเลยคืนเงินมัดจำ จำเลยเพิกเฉย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้บังคับจำเลยคืนเงินมัดจำให้แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ย ศาลจังหวัดนนทบุรีตรวจสอบคำฟ้องแล้ว มีคำสั่งรับคำฟ้อง

(ข) โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นคนเชื้อชาติและสัญชาติเดนมาร์ก มีภูมิลำเนาอยู่ที่ประเทศเดนมาร์ก จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี จำเลยได้ทำสัญญาซื้อขายเครื่องเพชรกับโจทก์รวมเป็นเงิน 3,000,000 บาท ด้วยกล่าวสารที่แก่โจทก์ภายนอก 3 เดือน นับแต่วันทำสัญญา สัญญาซื้อขายและการส่งมอบเครื่องเพชรทำขึ้นที่ประเทศเดนมาร์ก หลังจากทำสัญญาจำเลยไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ด้วยข้อด้อย ขอให้บังคับชำระหนี้จำเลยด้วยกล่าวแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย ศาลจังหวัดนนทบุรีตรวจสอบคำฟ้องแล้ว เห็นว่า โจทก์มีได้มีต้นที่อยู่หรือภูมิลำเนาในราชอาณาจักร และสัญญาซื้อขายทำขึ้นที่ประเทศเดนมาร์ก โจทก์ไม่มีสิทธิเสนอคำฟ้อง จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า กรณีที่ศาลจังหวัดนนทบุรีมีคำสั่งรับคำฟ้องตาม (ก) และไม่รับคำฟ้องตาม (ข) ชอบหรือไม่
ธงคำตوب

(ก) โจทก์ฟ้องเรียกเงินมัดจำตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินที่ได้ชำระไปแล้วคืน เพราะจำเลยผิดสัญญาและโจทก์บอกเลิกสัญญาแล้ว การฟ้องเรียกเงินมัดจำที่โจทก์ชำระให้จำเลยไปตามสัญญาจะซื้อขายคืน มิใช่คำฟ้องเกี่ยวด้วยอสังหาริมทรัพย์ หรือสิทธิ หรือประโยชน์ใด ๆ อันเกี่ยวกับที่ดินที่ซื้อขายกันนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4 ทวิ คำพิพากษากฎิกาที่ 123312506) แต่เป็นคำฟ้องเกี่ยวด้วยหนี้เงินบุคคล จึงต้องเสนอคำฟ้องต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลที่มูลค่าเกิดขึ้นในเขตศาล ตามมาตรา 4 (1) เมื่อปรากฏว่าสัญญาจะซื้อขายที่ดินและวางเงินมัดจำ อันเป็นที่มาแห่งการได้แย่งสิทธิทำขึ้นที่ภูมิลำเนาของจำเลยที่จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครจึงเป็นสถานที่มูลค่าเกิดขึ้นด้วย เมื่อมูลค่าดังนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลจังหวัดนนทบุรีซึ่งเป็นที่ดังข้างต้น ดังกล่าว และจำเลยมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี โจทก์ย่อมไม่มีอำนาจเสนอคำฟ้องของตนต่อศาลจังหวัดนนทบุรี (คำพิพากษากฎิกาที่ 8947/2547) ที่ศาลจังหวัดนนทบุรีสั่งรับคำฟ้องของโจทก์ จึงไม่ชอบ

(ข) โจทก์ฟ้องเรียกเงินตามสัญญาซื้อขายเครื่องเพชร แม้โจทก์จะมีได้มีต้นที่อยู่หรือภูมิลำเนาในประเทศไทย โจทก์มีสิทธิเสนอคำฟ้องต่อศาลได้ เมื่อจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี แม้สัญญาซื้อขายและการส่งมอบเครื่องเพชรระหว่างโจทก์กับจำเลยจะทำขึ้นในต่างประเทศ อันถือได้ว่ามูลค่าดังนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในราชอาณาจักร และจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาดังกล่าว โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดนนทบุรี อันเป็นศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4 (1) (คำพิพากษากฎิกาที่ 447/2540 และ 6001/2559) ที่ศาลจังหวัดนนทบุรีมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง จึงไม่ชอบ

ข้อ 2. โจทก์ซึ่งเป็นบริษัทจำกัดมอบอำนาจให้นายอาทิตย์ฟองบริษัทจำเลยให้รับผิดชอบสัญญาจ้างทำข่องจำนวน 500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย จำเลยให้การต่อสู้คดี ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ที่ลงชื่อในหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีไม่ใช่กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกคำพิพากษาศาลอันดัน ให้ศาลอันดันวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาท ข้ออื่นแล้วพิพากษาให้ความรุปคดี จำเลยมิได้ปฏิเสธ หลังจากนั้น ศาลอันดันวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทข้ออื่นแล้วพิพากษาให้จำเลยรับผิดต่อโจทก์จำนวน 300,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย จำเลยอุทธรณ์เฉพาะประเด็นเรื่องอำนาจฟ้องว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องโดยอ้างเหตุผลเช่นเดียวกับที่ศาลอันดันได้วินิจฉัยไว้ ส่วนโจทก์ยืนคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ หลังพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์โดยอ้างว่า หน่วยโจทก์ไม่ยอมทำอุทธรณ์เมื่อศาลภายในกำหนดและไม่แจ้งให้โจทก์ทราบ ศาลอันดันมีคำสั่งว่า เหตุความค่าร้องไม่ใช่พฤติกรรมพิเศษหรือเหตุสุดวิสัย ให้ยกคำร้อง ต่อมาโจทก์ยืนคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์อีกครั้งโดยอ้างเหตุผลเช่นเดียวกับคำร้องฉบับแรก

ให้วินิจฉัยว่า (ก) จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์หรือไม่ และ (ข) โจทก์มีสิทธิยืนคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ฉบับหลังหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) การดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าดамประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 อาจเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าดในคดีเดิม ถ้าศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยข้าดคดีหรือประเด็นข้อใดแห่งคดีแล้ว ต่อมามีการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีหรือประเด็นแห่งคดีดังกล่าวอีก ย่อมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าดกรณีตามปัญหา เมื่อศาลอุทธรณ์วินิจฉัยประเด็นแห่งคดีแล้วว่า โจทก์มีอำนาจฟ้อง จำเลยมิได้ปฏิเสธ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ประเด็นดังกล่าวย่อมยุติ การที่จำเลยอุทธรณ์ประเด็นดังกล่าวโดยอ้างเหตุเดิม จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าดในประเด็นแห่งคดีที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้าดแล้ว ต้องห้ามตามมาตรา 144 แม้เดิมโจทก์เป็นผู้อุทธรณ์ แต่ครั้งหลังจำเลยเป็นผู้อุทธรณ์คดี ดังนั้น จำเลยจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์ (เทียบคำพิพากษากฎากรที่ 4093/2559)

(ข) การจะเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าด แม้เป็นประเด็นความค่าร้องหรือคำขอ ก็อาจเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าดได้ เมื่อศาลอันดันมีคำสั่งวินิจฉัยข้อความค่าร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ของโจทก์ไปแล้ว การที่โจทก์ยืนคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ฉบับหลัง โดยอ้างเหตุอย่างเดียวกับคำร้องฉบับแรกย่อมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาข้าด ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 ดังนั้น โจทก์จึงไม่มีสิทธิยืนคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ฉบับหลัง (เทียบคำพิพากษากฎากรที่ 3981/2555)

ข้อ 3. นายเพชรยื่นคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ 1 เนื้อที่ 10 ไร่ เป็นของนายพลอย ต่อมนายพลอย ยกให้นายเพชร 5 ไร่ ทางด้านทิศเหนือ นายเพชรได้ครอบครองโดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ดิตต่อ กันเป็นเวลา 10 ปี และ ขอให้มีคำสั่งแสดงว่าที่ดินที่นายพลอยยกให้ดังกล่าวดูกเป็นกรรมสิทธิ์ของนายเพชร นายนิลยืนคำคัดค้านและฟ้องแย้งว่า นายพลอยยกที่ดินโฉนดเลขที่ 1 ทั้งแปลง พร้อมสั่งมอบให้นายนิล มิได้ยกให้ นายเพชรดังที่นายเพชรยื่นคำร้องขอ และนายนิลเข้าทำประโยชน์โดยความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ ดิตต่อ กันเป็นเวลาเกินกว่า 10 ปี นายเพชรเพิงบุกรุกเข้ามานในที่ดินตามคำร้องขอเมื่อปีก่อน ขอให้ยกคำร้องขอของ นายเพชรจะขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงว่า นายนิลมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 1 ทั้งแปลง กับขันไอลนายเพชรออกไปจาก ที่ดินดังกล่าว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำคัดค้านและฟ้องแย้งของนายนิลไว้พิจารณา ต่อมากลับชั้นต้นมีคำสั่งให้ทำแผนที่ พิพากษา โดยหากคู่ความฝ่ายใดไม่ไปนำเข้าก็ให้ออกฝ่ายนำเข้าไปฝ่ายเดียว เมื่อถึงวันนัดนายเพชรซึ่งทราบคำสั่งศาลชั้นต้นแล้ว ไม่ไปนำเข้า ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งว่านายเพชรเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีภายในเวลาตามที่ศาลกำหนด เป็นการทั้งคำร้องขอ ให้จำหน่ายคดีของนายเพชรออกจากสารบบความ

ให้ริบบันจี้ว่า นายนิลจะฟ้องแย้งมาในคำคัดค้านได้หรือไม่ และการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำคัดค้านและ ฟ้องแย้งของนายนิล กับมีคำสั่งว่านายเพชรทั้งคำร้องขอให้จำหน่ายคดีของนายเพชร ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

เมื่อนายเพชรยื่นคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นขอให้มีคำสั่งแสดงกรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรบปักษ์ อันเป็นคดีไม่มีข้อพิพาทและนายนิลคัดค้านเข้ามานั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 188 (4) ให้ดำเนินคดีไปอย่างคดีมีข้อพิพาท นายเพชรผู้ร้องเรียนมีฐานะเป็นโจทก์ นายนิลผู้คัดค้านย่อมมีฐานะเป็นจำเลย คำคัดค้านของนายนิลถือสมควรคำให้ก้า นายนิลจึงฟ้องแย้งมาในคำให้การได้ (คำพิพากษากฎกาที่ 385/2544)

การที่นายนิลร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 1 ทั้งแปลง เป็นการร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ซึ่งมีเนื้อที่เกิน กว่าที่นายเพชรร้องขอ ดังถือว่าคำคัดค้านในส่วนที่เกินจากคำร้องขอไม่เกี่ยวกับคำร้องขอเดิม ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 177 วรรคสาม เพาะนายเพชรมิได้อ้างกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนดังกล่าว ขอบที่ศาลชั้นต้น จะมีคำสั่งรับคำคัดค้านและฟ้องแย้งเฉพาะแต่ส่วนที่ดินเดิมคำร้องขอของนายเพชร และไม่วันคำคัดค้านและฟ้องแย้ง ในส่วนที่ดินที่เกินจากคำร้องขอ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำคัดค้านและฟ้องแย้งในส่วนที่เกินจากคำร้องขอเป็นการไม่ชอบ (คำพิพากษากฎกาที่ 18230/2555)

ส่วนการกำหนดให้ทำแผนที่พิพากษา ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งว่า หากคู่ความฝ่ายใดไม่ไปนำเข้าก็ให้ออกฝ่ายนำเข้าไป ฝ่ายเดียว ดังนั้น แม้นายเพชรซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายที่ยื่นคำร้องขอต่อศาลไม่ไปนำเข้า ก็หาเป็นอุปสรรคต่อการทำแผนที่ พิพากษาไม่กราฟยังถือไม่ได้ว่า นายเพชรเพิกเฉยไม่ดำเนินคดีภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด ยังจะเป็นเหตุให้ศาลชั้นต้น มีคำสั่งว่านายเพชรทั้งคำร้องขอและจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความดามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 174 (2) คำสั่งศาลชั้นต้นจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษากฎกาที่ 3603/2528)

ข้อ 4. โจทก์ฟ้องว่า จำเลยขับรถยนต์ด้วยความประมาทเลินแล่อชันรถยกเครื่องโจทก์เสียหาย ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน 500,00 บาท พร้อมดอกเบี้ย จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า จำเลยไม่ได้ขับรถยนต์ด้วยความประมาท โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากจำเลย เนื่องที่รถชนกันเกิดขึ้น เพราะความประมาทเลินแล่อของโจทก์ ขอให้ยกฟ้องและบังคับให้โจทก์ใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยแก่จำเลย โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า เนื่องที่รถชนกันเกิดจากความประมาทเลินแล่อของจำเลย จำเลยไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากโจทก์ ขอให้ยกฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นกำหนดให้โจทก์มีหน้าที่นำเสนอในวันนัดสืบพยานโจทก์ จำเลยไม่มาศาล ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานโจทก์ไปฝ่ายเดียว โจทก์นำพยานเข้าสืบในประเด็นตามคำฟ้องและคำให้การแก้ฟ้องแย้งของโจทก์จนเสร็จสิ้น ศาลมีคำสั่งพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ และยกฟ้องแย้ง

ให้วนิจฉัยว่า คำพิพากษากำลังดันในส่วนฟ้องเดิมและฟ้องแย้งของด้วยกฎหมายหรือไม่

คงค้ำตอน

คดีในส่วนพ้องเดิม เมื่อจำเลยไม่มาศาลในวันสืบพยานโจทก์ ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตร 200 วรรคหนึ่ง ซึ่งมาตรา 204 บัญญัติให้ศาลมีอำนาจและชี้ขาดด้วยสินคดีไปฝ่ายเดียว การที่ศาลชั้นต้นให้สืบพยานแหล่งฐานโจทก์ไปฝ่ายเดียวแล้วพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหายแก่โจทก์นั้น คำพิพากษากลับชั้นต้นในส่วนพ้องเดิมจึงชอบด้วยกฎหมาย

คดีในส่วนฟ้องแพ้ การที่จำเลยซึ่งอยู่ในฐานะเป็นโจทก์ฟ้องแพ้ไม่มาศาลในวันเสิบพยานโจทก์ถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณา ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 202 บัญญัติให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้นเสียจากสารบบความ เว้นแต่จำเลยจะได้แจ้งต่อศาลในวันเสิบพยานขอให้ดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป ก็ให้ศาลมีคำสั่งและข้าคดดังสิ่นเดียวกันไปฝ่ายเดียว เมื่อโจทก์ได้นำพยานเข้าสืบในประเด็นตามคำให้การแก้ฟ้องแพ้ของโจทก์ แม้จะไม่ได้แจ้งต่อศาลขอให้ดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป ก็ถือได้ว่าโจทก์ในฐานะจำเลยฟ้องแพ้ได้แจ้งต่อศาลให้ทราบโดยปริยาย แล้วว่า โจทก์ในฐานะจำเลยฟ้องแพ้ขอให้ดำเนินการพิจารณาคดีต่อไป การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีโจทก์ไปฝ่ายเดียว และพิพากษายกฟ้องแพ้ในส่วนฟ้องแพ้จึงชอบด้วยกฎหมาย (เที่ยบคดพิพากษาฎีกาที่ 3778/2549)

ข้อ 5. โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทดังกล่าว เนื้อที่ 150 ตารางวา จำเลยทั้งสามปลูกสร้างบ้านพักอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทด้วยไม่มีสิทธิ์ ขอให้ชี้บันทึกเจ้าของทั้งสามออกไปจากที่ดินพิพาท จำเลยทั้งสามให้การต่อสู้ว่า จำเลยแต่ละคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทด้วยความชอบด้วยกฎหมาย เนื้อที่ 40 ตารางวา 50 ตารางวา และ 60 ตารางวา ตามลำดับ ที่ดินพิพาทไม่ใช่กรรมสิทธิ์ของโจทก์ ขอให้ยกฟ้อง ในข้อพิจารณาคู่ความแตลงรับกันว่า ที่ดินพิพาทมีราคาประเมินตารางวาละ 1,000 บาท ต่อมาระหว่างสืบพยาน โจทก์ยื่นคำร้องขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมต่อศาล ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาต หลังจากนั้น 1 เดือน เมื่อสืบพยานโจทก์จำเลยเสร็จแล้ว ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง โจทก์ยื่นอุทธรณ์โดยอ้างว่าคำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมนั้นไม่ชอบ ขอให้ศาลอุทธรณ์ มีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม และอุทธรณ์ว่าพยานหลักฐานของจำเลยทั้งสามไม่มีน้ำหนัก ให้เชื่อว่าจำเลยทั้งสามเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนไว้จำเลยทั้งสามตามฟ้อง

ให้vinilleyว่า อุทธรณ์ของโจทก์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอน

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทดังกล่าว เนื้อที่ 150 ตารางวา จำเลยทั้งสามปลูกสร้างบ้านพักอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทด้วยไม่มีสิทธิ์ ขอให้ชี้บันทึกเจ้าของทั้งสามออกไปจากที่ดินพิพาท จำเลยทั้งสามให้การต่อสู้ว่า จำเลยแต่ละคนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทด้วยความชอบด้วยกฎหมาย เนื้อที่ 40 ตารางวา 50 ตารางวา และ 60 ตารางวา ตามลำดับ จึงเป็นกรณีที่จำเลยแต่ละคนแยกการครอบครองที่ดินพิพาทเป็นส่วนสัดคละແปลงต่างหากจากกัน การที่จะพิจารณาว่าราคาราทรพย์สินหรือจำนวนทุนทรพย์ที่พิพาทกันในข้ออุทธรณ์ต้องห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงหรือไม่ จึงต้องถือตามราคาก่อตัวที่ดินพิพาทด้วยที่จำเลยแต่ละคนครอบครอง เมื่อได้ความจากคู่ความแตลงรับกันว่าที่ดินพิพาทมีราคาประเมินตารางวาละ 1,000 บาท ดังนั้นจำนวนทุนทรพย์ที่พิพาทกันในข้ออุทธรณ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยแต่ละคนซึ่งคำนวณตามส่วนสัดของราคาก่อตัวที่ดินพิพาทด้วยที่จำเลยแต่ละคนครอบครอง จึงเท่ากับ 40,000 บาท 50,000 บาท และ 60,000 บาท ตามลำดับ อุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงมีทุนทรพย์ที่พิพาทกันในข้ออุทธรณ์ไม่เกินห้าหมื่นบาท อุทธรณ์ของโจทก์ที่ว่า พยานหลักฐานของจำเลยทั้งสามไม่มีน้ำหนักให้เชื่อว่าจำเลยทั้งสามเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทดังกล่าว เป็นอุทธรณ์ได้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นต้น จึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง อุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 224 วรรคหนึ่ง อุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงไม่ชอบ ส่วนอุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 3 นั้น มีทุนทรพย์ที่พิพาทกันในข้ออุทธรณ์เกินห้าหมื่นบาท จึงไม่ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริง อุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 3 จึงชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 6548/2561)

ส่วนอุทธรณ์ของโจทก์ที่ขอให้ศาลอุทธรณ์สั่งอนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมนั้น เนื่องจากคำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมดังกล่าว เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา หากโจทก์ไม่เห็นด้วย โจทก์ต้องได้แย้งคำสั่งไว้ซึ่งจะมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ภายในกำหนดนัดนั้นเดือนหน้าแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา แต่ไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ได้แย้งคำสั่งดังกล่าวไว้ โจทก์จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนี้ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 226 (2) อุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนนี้จึงไม่ชอบ

ข้อ 6. นายรายฟ้องขอให้บังคับนายจันรับชำระราคาและจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทของนายจัน 1 แปลง แก่นายราย
ตามสัญญาจะซื้อขาย หากนายจันไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอกสารพิพาทของศาลแทนการแสดงเจตนาของนายจัน
วันที่ 15 มีนาคม 2501 ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น นายรายยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณี
ฉุกเฉิน โดยขอให้ห้ามนายจันโอน ขาย ยักย้ายหรือข้าหน่ายที่ดินพิพาท และให้อัยศักดิ์ที่ดินดังกล่าวไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด
ศาลได้ส่วนและมีคำสั่งในวันที่นายรายยื่นคำร้องโดยให้ระงับการดำเนินกรรมที่ดินพิพาทไว้จนกว่าศาลมจะมีคำสั่ง^{เปลี่ยนแปลง} กับมีหมายห้ามชั่วคราวแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินให้ระงับการจดทะเบียนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน
เกี่ยวกับที่ดินพิพาทไว้จนกว่าศาลมจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เป็นดังแต้วันรับหมาย ต่อมาวันที่ 20 มีนาคม 2561
เจ้าหน้าที่ศาลนำหมายแจ้งคำสั่งห้ามไปส่งให้เจ้าพนักงานที่ดิน แต่ปรากฏว่านายจันได้จดทะเบียนหมายที่ดินพิพาทให้แก่
นายมั่งไปก่อนแล้วดังด้วยวันที่ 16 มีนาคม 2561 นายจันยื่นคำร้องขอให้ยกเลิกคำสั่งห้ามชั่วคราวที่ให้เจ้าพนักงานที่ดิน
ระงับการจดทะเบียนแก่ยกันที่ดินพิพาท

ให้เวนใจฉันว่า การโอนที่ดินพิพาทระหว่างนายจันกับนายมั่งจะมีผลตามกฎหมายอย่างไร และมีเหตุยกเลิกคำสั่ง
ห้ามชั่วคราวดังกล่าวตามคำร้องของนายจันหรือไม่

ธงคำตอบ

ศาลชั้นต้นออกคำสั่งห้ามชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 254 (3) เมื่อวันที่ 15
มีนาคม 2501 โดยให้เจ้าพนักงานที่ดินระงับการจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินพิพาทดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของนายจัน
คำสั่งห้ามจะมีผลเมื่อใดนั้น มาตร 258 วรรคสาม กำหนดว่า คำสั่งศาลซึ่งอนุญาตตามคำขอที่ได้ยื่นตามมาตรา 254 (3)
ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยนั้นให้มีผลใช้บังคับได้ทันที ถึงแม้ว่าทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่น
ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจะยังมิได้รับแจ้งคำสั่งเช่นนี้ก็ตาม เว้นแต่ศาลมจะได้พิเคราะห์พิjudicium แห่งคดีแล้ว
เมื่อหมายแจ้งคำสั่งห้ามระบุ เห็นสมควรให้คำสั่งมีผลบังคับเมื่อบุคคลดังกล่าวได้รับแจ้งคำสั่งเช่นนั้นแล้ว
ให้เจ้าพนักงานที่ดินระบุการจดทะเบียนแนบแต่วันได้รับหมาย คำสั่งห้ามจึงยังไม่มีผลบังคับทันทีที่มีคำสั่ง แต่จะมีผล
ตามที่ระบุไว้ในหมาย เมื่อมีการส่งหมายแจ้งคำสั่งห้ามในวันที่ 20 มีนาคม 2561 ซึ่งมาตรา 258 ทวิ วรรคสอง
บัญญัติผลของคำสั่งห้ามว่า การที่นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
รับจดทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยภายหลังที่คำสั่งของศาลซึ่งออกตาม
คำขอที่ได้ยื่นตามมาตรา 254 (3) มีผลใช้บังคับแล้วนั้นหากใช้ยันแก้ไขทั้ง หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่
แต่ปรากฏว่านายจันได้จดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้แก่นายมั่งดังด้วยวันที่ 16 มีนาคม 2561 ก่อนคำสั่งห้าม
จะมีผล นายมั่งซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจึงรับโอนที่ดินพิพาทจากนายจันโดยมิได้ฝ่าฝืนคำสั่งห้าม การโอนดังกล่าว
จึงมีผลตามกฎหมายใช้ยันแก้ไขได้

พุทธิกรรมแห่งคดีดังกล่าวด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 262 วรรคหนึ่ง
ถ้าขอเท็จจริงหรือพุทธิกรรมที่ศาลอาจตัดสินให้เป็นหลักในการมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอในวิธีการชั่วคราวอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น
เปลี่ยนแปลงไป ศาลที่คดีนั้นญี่ในระหว่างพิจารณาจะมีคำสั่งแก้ไขหรือยกเลิกวิธีการเช่นว่านี้เสียก็ได้ เมื่อคำสั่งห้าม
เกี่ยวกับที่ดินพิพาทของนายจันไม่มีผลใช้บังคับแก่นายจันด้วยวิธีลักษณะแล้ว กรณีจึงมีเหตุให้ยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าว
ตามคำร้องของนายจัน (เที่ยบคำพิพากษากฎกาที่ 12732/2557)

ข้อ 7. นายค่าเป็นเจ้าของที่ดินมีโฉนดร่วม 2 แปลง แปลงแรกได้ให้นายเหลืองเช่าทำไร่คิดค่าเช่าปีละ 10,000 บาท ส่วนแปลงที่สองได้จดทะเบียนจำนวนไว้แก่นายเขียวเพื่อเป็นประกันหนี้ที่นายค่ากู้ยืมเงินไป ต่อมา นายค่าถูกนายแดง พ้องให้ชำระหนี้ 1,000,000 บาท นายค่าให้การต่อสู้คดี วันที่ 1 เมษายน 2553 ศาลพิพากษาให้นายค่าชำระหนี้เดิมตาม พ้องไม่มีค่าความฝ่ายใดยืนอุทธรณ์ นายค่าไม่ชำระหนี้ตามคำบังคับ ศาลจึงออกหมายบังคับคดีตามที่นายแดงยื่นคำขอ วันที่ 1 มีนาคม 2563 เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวตามที่นายแดงได้แจ้งและแกล้งนายดีไว

(ก) วันที่ 20 เมษายน 2563 นายแดงยื่นคำแกล้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้อัยดค่าเช่านี้ของจาก นายเหลืองยังเช่าที่ดินแปลงดังกล่าวอยู่และจากคราประเมินที่ดินทั้งสองแปลงยังไม่พอชำระหนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดี เห็นว่ากรณีเป็นการแกล้งขอให้อัยดคทรัพย์เพิ่มเติมเมื่อพันระยะเวลาในการบังคับคดี จึงมีคำสั่งไม้อัยดค่าเช่า

(ข) วันที่ 20 เมษายน 2563 นายเขียวยื่นคำร้องขอต่อศาลว่า ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะยึดที่ดินแปลงที่สอง นายค่าทำสัญญาดกลงยกที่ดินแปลงดังกล่าวซึ่งมีราคาห้องตลาดเท่ากับหนี้เงินกู้ด้วยหนี้นี้ให้แก่นายเขียว และนายเขียวได้เข้าครอบครองที่ดินแล้ว แต่ที่ดินถูกยึดไว้จึงไม่อาจจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ตามข้อดกลงได้ ขอให้ปล่อยที่ดินแปลงที่สอง ศาลได้ส่วนแล้วได้ความตามคำร้องขอ จึงมีคำสั่งให้ปล่อยที่ดินแปลงที่สอง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีและคำสั่งของศาลชอบหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) แม้ในวันที่นายแดงแกล้งขอให้อัยดค่าเช่านี้จะพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาของ ศาลในชั้นที่สุดก็ตาม แต่เมื่อนายแดงได้แกล้งยึดที่ดินนายใน 10 ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาของศาลในชั้นที่สุดตาม กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 274 วรรคหนึ่ง แล้ว การที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินแปลงแรกซึ่งเป็น อสังหาริมทรัพย์ของนายค่าอยู่มารอบไปถึงคำขออันเป็นดоказผลนิดน้อยแห่งทรัพย์นั้นด้วยตามมาตรา 314 วรรคสอง (1) นายแดงยื่นมีสิทธิขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอัยดค่าเช่าที่ดินซึ่งเป็นดоказผลนิดน้อยของที่ดินที่ถูกยึดได้แม้จะพ้น ระยะเวลา 10 ปี คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ไม้อัยดค่าเช่าจึงไม่ชอบ (เทียบคำพิพากษากฎากรที่ 10731/2558 (ประชุมใหญ่) และ 988/2559)

(ข) นายค่าทำสัญญาดกลงยกที่ดินแปลงที่สองด้วยหนี้นี้ให้แก่นายเขียว และนายเขียวได้เข้าครอบครอง ที่ดินแล้ว คงเหลือแต่การจดทะเบียนสิทธิเพื่อโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินเท่านั้น ถือได้ว่านายเขียวเป็นบุคคลผู้อยู่ในฐานะ อันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนได้อยู่ก่อนตามประมวลกฎหมายแห่งและพาณิชย์ มาตรา 1300 เมื่อนายเขียวยื่น คำร้องขอให้ปล่อยที่ดินดังกล่าวภายใน 60 วัน นับแต่วันที่มีการยึดจึงมีสิทธิร้องขอให้ปล่อยที่ดินดังกล่าวได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 323 วรรคหนึ่ง คำสั่งของศาลที่ให้ปล่อยที่ดินแปลงที่สองจึงชอบแล้ว (เทียบคำพิพากษากฎากรที่ 7198/2558 และ 4979/2557)

ข้อ 8. ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายสมศักดิ์เด็ดขาด

(ก) พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า ศาลอาญาพิพากษาลงโทษปรับนายสมศักดิ์เป็นเงิน 200,000 บาท หากไม่ชำระค่าปรับให้ยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ จึงขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นำเงินในกองทรัพย์สินมาชำระค่าปรับดังกล่าวต่อศาล จ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งว่า หนี้ค่าปรับเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แต่ศาลหรือพนักงานอัยการมิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ พนักงานอัยการจึงไม่มีลิขิตรือให้มั่นคงชำระค่าปรับจากกองทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ได้

(ข) นายสมควรยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า ได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดิน 1 แปลง จากนายสมศักดิ์ ราคา 40,000,000 บาท รวมมัดจำไว้ 5,000,000 บาท ดังแฉ่ง่อนวันที่นายสมศักดิ์ถูกพิทักษ์ทรัพย์ ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับเงินค่าที่ดินสวนที่เหลือและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวแก่นายสมควร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอนสวนแล้วมีคำสั่งว่า ที่ดินดินด้ำนของ 58,000,00 บาทเศษ ทุ่มราคาน้ำที่ดิน และเจ้าหนี้จำนวน ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้โดยขอให้ขายทอดตลาดที่ดินด้ำนเป็นหลักประกันแล้วขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ นอกจากนี้ยังมีเจ้าหนี้อื่น ๆ ยื่นคำขอรับชำระหนี้รวมยอดเงินทั้งสิ้น 343,000,000 บาทเศษ แต่สิทธิตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินเท่านั้น จ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงไม่ยอมรับสิทธิตามสัญญาดังกล่าว

ให้โน้ตจดว่า คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตาม (ก) และ (ข) ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอน

(ก) เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้จะขอรับชำระหนี้ได้แต่โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ถ้าเป็นหนี้เงินเจ้าหนี้จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลา 2 เดือน นับแต่วันโມบันคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด อีกห้ามูลแห่งหนึ่นเน้นได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ด้วย ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 27, 91 และ 94 ตามบทบัญญัติดังกล่าวผู้ที่ต้องขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลายคงมีเฉพาะเจ้าหนี้ซึ่งมูลแห่งหนึ่นได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เท่านั้น แต่ศาลและพนักงานอัยการมิได้เป็นเจ้าหนี้ของนายสมศักดิ์ แม้ค่าปรับเป็นเงินก็ตาม แต่การมั่นคงไทยปรับเป็นการใช้อำนาจรัฐเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยศาลและพนักงานอัยการ โดยไม่จำต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังเช่นหนี้เงินในทางแพ่ง จ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องนำเงินในกองทรัพย์สินไปชำระค่าปรับต่อศาลอาญาแทนนายสมศักดิ์ ดังนั้น คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะไม่นำเงินในกองทรัพย์สินไปชำระค่าปรับต่อศาลแทนนายสมศักดิ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เที่ยบคำพิพากษากฎากรที่ 5252/2559)

(ข) สิทธิตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินของนายสมศักดิ์จะได้รับคำที่ดินส่วนที่เหลือจากนายสมควร มีเพียง 35,000,000 บาท ในขณะที่เจ้าหนี้จำนวนที่ดินแปลงดังกล่าวยื่นคำขอรับชำระหนี้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันจำนวน 58,000,000 บาทเศษ ทุ่มราคาน้ำที่ดิน อีกห้ามูลแห่งหนึ่นอีก ยื่นคำขอรับชำระหนี้รวมยอดเงินทั้งสิ้น 343,000,000 บาทเศษ สิทธิตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินของนายสมศักดิ์จะพึงได้รับจากนายสมควรเนบ่ว่าเป็นเงินจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับความยุ่งยากหรือภาระที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญา จึงเป็นกรณีที่สิทธิตามสัญญาไม่สามารถเกินครัวกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจไม่ยอมรับสิทธิตามสัญญานี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 122 วรรคหนึ่ง ดังนั้น คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ไม่ยอมรับสิทธิตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินต่อนายสมควรจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (เที่ยบคำพิพากษากฎากรที่ 5357/2559)

ข้อ 9. บริษัทเอก จำกัด ลูกหนี้กู้ยืมเงินนายหนึ่ง 5,000,000 บาท กำหนดชำระวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2564 และเป็นหนี้ค่าสินค้านายสอง เป็นเงิน 10,000.00 บาท ถึงกำหนดชำระแล้ว ต่อมาศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ บริษัทเอก จำกัด และด้วยผู้ทำแผน นายหนึ่งไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ส่วนนายสองยื่นคำขอรับชำระหนี้จำนวน 10,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งอนุญาตให้นายสองได้รับชำระหนี้ตามขอ แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดให้นายสองเป็นเจ้าหนี้กู้ยืมที่ 3 ให้ได้รับชำระหนี้ร้อยละ 80 ของเงินดันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลมีคำสั่งอนุญาต ส่วนดอกเบี้ยให้หัก โดยกำหนดชำระหนี้ปีละ 1,000,000 บาท เป็นเวลา 8 ปี และหากลูกหนี้ชำระหนี้โดยไม่ผิดนัดเป็นเวลา 3 ปี ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน ต่อมาที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติยอมรับแผน และศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ผู้บribิหารแผนดำเนินการชำระหนี้โดยไม่ผิดนัดเป็นเวลา 3 ปี ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

ให้วินิจฉัยว่า นายหนึ่งจะเรียกร้องเงินตามสัญญาภัยยืม และนายสองจะเรียกร้องหนี้ที่คงค้างจากลูกหนี้ได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

แม้ว่าหนี้ตามสัญญาภัยยืมจะยังไม่ถึงกำหนดชำระ แต่เมื่อมูลแห่งหนี้เกิดก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จึงเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ตามพระราชบัญญัติสม落ちาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/27 วรรคหนึ่ง นายหนึ่งเจ้าหนี้ดองนำหนี้เด้งกล่าวไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งด้วยผู้ทำแผนตามมาตรา 90/26 วรรคหนึ่ง เมื่อนายหนึ่งไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ต่อมาศาลล้มละลายกลาง มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ โดยที่แผนมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นตามมาตรา 90/61 และมาตรา 90/75 นายหนึ่งยอมทุมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ตามสัญญาภัยยืม จึงไม่อาจเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามสัญญาภัยยืมได้

นายสองได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ แผนจัดให้เป็นเจ้าหนี้กู้ยืมที่ 3 กำหนดให้ได้รับชำระหนี้ร้อยละ 80 ของเงินดันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือศาลมีคำสั่งอนุญาต ส่วนดอกเบี้ยให้หัก โดยจะชำระหนี้ปีละ 1,000,000 บาท เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ย่อมเป็นการผูกมัดให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ตามจำนวนและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง ต่อมาเมื่อศาลล้มละลายกลาง มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ มีผลให้ลูกหนี้หลุดพันจากหนี้ทั้งปวงที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ เว้นแต่หนี้ที่เจ้าหนี้ได้ขอรับชำระหนี้ไว้แล้วและคงค้างชำระอยู่ตามแผนฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/75 เมื่อนายสองมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามแผน เป็นเงินร้อยละ 80 ของเงินดัน 10,000,000 บาท ซึ่งคิดเป็นเงิน 8,000,000 บาท และนายสองได้รับชำระในระหว่าง การฟื้นฟูกิจการแล้วเป็นเวลา 3 ปี เป็นเงิน 3,000,000 บาท นายสองจึงมีสิทธิเรียกร้องหนี้ตามแผนที่ยังคงอยู่ 5,000,000 บาท จากลูกหนี้ได้

ข้อ 10. นายบุญพ่องนายบุญด่อศาลจังหวัดสุพรรณบุรี ขอให้ลงโทษฐานชิงทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 339 ซึ่งมีเรื่องว่างโทยจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท นายคุณผู้พิพากษา หัวหน้าศาลจังหวัดสุพรรณบุรี มีคำสั่งนัดไต่สวนมูลฟ้องและจ่ายสำนวนให้ดันเองเป็นองค์คดี ครั้นถึงวันนัดไต่สวน มูลฟ้อง ฝ่ายโจทก์มาศาล ส่วนฝ่ายจำเลยทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาโดยไม่ขอเลื่อนคดี นายคุณได้สวนมูลฟ้องพยาน โจทก์ได้ 1 ปาก โจทก์ขอเลื่อนคดี ศาลแจ้งวันนัดหน้าให้ฝ่ายจำเลยทราบโดยชอบแล้ว เมื่อถึงวันนัด ฝ่ายจำเลยไม่มาศาล โดยไม่ขอเลื่อนคดี และนายคุณติดราชการสำคัญจึงมอบหมายให้ นายแม่นผู้พิพากษาประจำศาลได้สวนมูลฟ้องแทน นายแม่นได้สวนมูลฟ้องพยานเสร็จแล้วมีคำสั่งในวันเดียวกันนั้นว่า คดีมีมูลฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ให้ประทับฟ้อง นัดสืบพยานโจทก์ ออกหมายจับจำเลย

ให้วินิจฉัยว่า (ก) การจ่ายสำนวน การได้สวนมูลฟ้อง และการมอบหมายคดีของนายคุณ และ^(ข) การดำเนินคดีทั้งหมดของนายแม่น ขอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) นายคุณเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ย่อมมีอำนาจในการจ่ายสำนวนคดีตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 32 วรรคหนึ่ง ทั้งการจ่ายสำนวนไม่ใช่การออกคำสั่งใด ๆ ซึ่งมิใช่เป็นไปในทางวินิจฉัยข้าดข้อพิพาทแห่งคดี ตามมาตรา 24 (2) กรณีจ่ายสำนวนของนายคุณให้ดันเองเป็นองค์คดีในการได้สวนมูลฟ้องอันเป็นอำนาจของผู้พิพากษา คนเดียวจึงชอบด้วยมาตรา 25 วรรคหนึ่ง (3) และมาตรา 26 การได้สวนมูลฟ้องของนายคุณไม่ขัดต่อกฎหมาย มาตรา 26 ส่วนนายแม่นผู้พิพากษาประจำศาลไม่มีอำนาจได้สวนมูลฟ้องการมอบหมายคดีของนายคุณให้นายแม่นได้สวนมูลฟ้อง แทนจึงไม่ชอบด้วยมาตรา 25 วรรคสอง และมาตรา 28

(ข) นายแม่นเป็นผู้พิพากษาประจำศาลไม่มีอำนาจได้สวนมูลฟ้องตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25 วรรคสอง เป็นผลให้การดำเนินกระบวนการทั้งหมดของนายแม่นไม่ชอบด้วยกฎหมายตามไปด้วย แม่ค้าสั่งประทับฟ้องในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 นัดสืบพยาน และออกหมายจับจะเป็นอำนาจ ของผู้พิพากษาก่อนเดียวกับตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 24 (1) ซึ่งผู้พิพากษาประจำศาลกระทำได้ก็ตามย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวแล้วข้างต้น